

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvyaē bālakāṇḍē

॥ *ēkacatvāriṃśaḥ sargaḥ* ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ ēkacatvāriṃśaḥ sargaḥ ॥

sagarasyājñayāṃśumatā rasātalaṃ gatvā tatō
yajñiyāśvasyānayanam svapitr̥vyānām nidhanavṛttasya
varṇanam ca

putrāṃściragatāñātvā
sagarō raghunandana |
naptāramabravid rājā
dīpyamānam svatējasā ॥ 1.41.1 ॥

śūraśca kṛtavidyaśca
pūrvaistulyō'si tējasā |
pitṛṇām gatimanviccha
yēna cāśvō'pavāhitaḥ ॥ 1.41.2 ॥

antarbhaumāni sattvāni
vīryavanti mahānti ca |
tēṣām tu pratighātārthaṃ
sāsiṃ gṛhṇīṣva kārmukam ॥ 1.41.3 ॥

abhivādyābhivādyāmstvaṃ
hatvā vighnakarānapi |

siddhārthaḥ sannivartasva
mama yajñasya pāragaḥ || 1.41.4 ||

ēvamuktōṃśumān samyak
sagarēṇa mahātmanā |
dhanurādāya khadgaṃ ca
jagāma laghuvikramaḥ || 1.41.5 ||

sa khātaṃ pitṛbhir mārga -
mantarbhaumaṃ mahātmabhiḥ |
prāpadyata naraśrēṣṭha
tēna rājñābhicōditaḥ || 1.41.6 ||

dēvadānavarakṣōbhiḥ
piśācapatagōragaiḥ |
pūjyamānaṃ mahātējā
diśāgajamapaśyata || 1.41.7 ||

sa taṃ pradakṣiṇaṃ kṛtvā
pṛṣṭvā caiva nirāmayam |
pitṛn sa paripapraccha
vājihartāramēva ca || 1.41.8 ||

diśāgajastu tacchratvā
pratyuvāca mahāmatih |
āsamañja kṛtārthastvaṃ
sahāśvaḥ śīghramēsyasi || 1.41.9 ||

tasya tad vacanaṃ śrutvā
sarvānēva diśāgajān |

yathākramaṃ yathānyāyaṃ
praṣṭuṃ samupacakramē || 1.41.10 ||

taiśca sarvairdiśāpālai -
rvākyajñairvākyakōvidaiḥ |
pūjitaḥ sahayaścaivā -
gantāsītyabhicōditaḥ || 1.41.11 ||

tēṣāṃ tad vacanaṃ śrutvā
jagāma laghuvikramaḥ |
bhasmarāśīkṛtā yatra
pitarastasya sāgarāḥ || 1.41.12 ||

sa duḥkhavaśamāpanna -
stvasamañjasutastadā |
cukrōśa paramārtastu
vadhāt tēṣāṃ suduḥkhitaḥ || 1.41.13 ||

yajñiyaṃ ca hayaṃ tatra
carantamavidūrataḥ |
dadarśa puruṣavyāghrō
duḥkhasōkasamanvitaḥ || 1.41.14 ||

sa tēṣāṃ rājaputrāṇāṃ
kartukāmō jalakriyām |
sa jalārthī mahātējā
na cāpaśyajalāśayam || 1.41.15 ||

visārya nipuṇāṃ dṛṣṭiṃ
tatō'paśyat khagādhipam |

pitṛṇāṃ mātulaṃ rāma
suparṇamanilōpamam || 1.41.16 ||

sa cainamabravid vākyam
vainatēyō mahābalaḥ |
mā śucaḥ puruṣavyāghra
vadhō'yaṃ lōkasammataḥ || 1.41.17 ||

kapilēnāpramēyēṇa
dagdhā hīmē mahābalāḥ |
salilaṃ nārhasi prājña
dātumēśāṃ hi laukikam || 1.41.18 ||

gaṅgā himavatō jyēṣṭhā
duhitā puruṣarṣabha |
tasyāṃ kuru mahābāhō
pitṛṇāṃ salilakriyām || 1.41.19 ||

bhasmarāśīkṛtānētān
plāvayēllōkapāvanī |
tayā klinnamidaṃ bhasma
gaṅgayā lōkakāntayā |
ṣaṣṭiṃ putrasahasrāṇi
svargalōkaṃ gamiṣyati || 1.41.20 ||

nirgacchāśvaṃ mahābhāga
saṅgrhya puruṣarṣabha |
yajñaṃ paitāmahaṃ vīra
nirvartayitumarhasi || 1.41.21 ||

suparṇavacanaṃ śrutvā
 sōṃ'sumānativīryavān |
 tvaritaṃ hayamādāya
 punarāyānmahātapāḥ || 1.41.22 ||

tatō rājānamāsādya
 dīkṣitaṃ raghunandana |
 nyavēdayad yathāvṛttaṃ
 suparṇavacanaṃ tathā || 1.41.23 ||

tacchrutvā ghōrasaṅkāśaṃ
 vākyamaṃsumatō nṛpaḥ |
 yajñam nirvartayāmāsa
 yathākalpaṃ yathāvidhi || 1.41.24 ||

svapuraṃ tvagamacchrīmā -
 niṣṭayajñō mahīpatiḥ |
 gaṅgāyāścāgamē rājā
 niścayaṃ nādhyagacchata || 1.41.25 ||

agatvā niścayaṃ rājā
 kālēna mahatā mahān |
 triṃśadvarṣasahasrāṇi
 rājyaṃ kṛtvā divaṃ gataḥ || 1.41.26 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvye
 bālakāṇḍē ēkacatvāriṃśaḥ sargaḥ ||